

Usah jatuh hukum mendahului mahkamah

Idzuali
Hadi
Kamilan

Sidang Dewan Rakyat berakhir minggu lalu dengan meluluskan usul ucapan menjunjung kasih kepada Yang di-Pertuan Agong selain meluluskan beberapa rang undang-undang penting seperti pindaan Akta Kanak-kanak, pindaan Akta Syarikat 1965 dan sebagainya. Namun di sebalik kerancangan Dewan bersidang, berita Ahli Parlimen Pandan Rafizi Ramli ditangkap di hadapan pintu keluar Dewan Parlimen Malaysia menjadi buaian ramai.

Rafizi Ramli sudah didakwa di dua mahkamah berasingan terhadap dua pertuduhan memiliki dan mendedahkan dokumen rasmi berhubung laporan audit Malaysia Development Berhad (IMDB) dan menyilarkan tohmahan terhadap Lembaga Tabung Haji. Beliau yang juga Naib Presiden dan Setiausaha Agung PKR bagaimanapun mengaku tidak bersalah dan dibenarkan diikat jamin.

Apakah yang diklasifikasikan sebagai Rahsia Rasmi? Rahsia rasmi didefinisikan berdasarkan maksud di dalam Jadual Akta Rahsia Rasmi 1972 iaitu dokumen dan apa-apa maklumat yang dianggap rahsia rasmi kerajaan dengan terdapat pengklasifikasian sebagai 'Rahsia Besar', 'Rahsia', 'Sulit' atau 'Terhad' yang ditetapkan oleh Menteri, Menteri Besar atau Ketua Menteri atau pegawai-pegawai tertentu yang diberi kuasa.

Malah, jika disorot pada peringkat awal tujuan penggabulan Akta Rahsia Rasmi ini, ia bertujuan menjaga rahsia dan integriti negara dengan memastikan agar rahsia rasmi negara tidak dibocorkan kepada pihak yang ingin mendapat keuntungan daripadanya. Bahkan tujuan akta ini digubal juga untuk memastikan keamanan keselamatan negara dapat dikawal dan tidak didedahkan sewenang-wenangnya khususnya oleh pengintip.

Sebelum wujudnya Akta Rahsia Rasmi ini, negara dikawal melalui tiga undang-undang berasingan berhubung rahsia rasmi di Malaysia Barat, Sabah dan Sarawak. Undang-undang rahsia rasmi di Malaysia Barat dikawal melalui Ordinan Rahsia Rasmi No. 15/1950, manakala di Sabah mempunyai: Ordinan Rahsia Rasmi (Cap. 90) sementara di Sarawak menggunakan Official Secrets Acts 1911 and 1920 of the United Kingdom sebagai undang-undang yang diwartakan dalam Sarawak dengan pengubahsuaian yang dibuat dalam Sara-

wak Gazette No. S. 116/59.

Bermula daripada situlah semua undang-undang ini dimansuhkan dan diganti dengan satu undang-undang yang lengkap dan komprehensif bersesuaian dengan keadaan negara ketika khususnya meliputi Malaysia.

Undang-undang rahsia rasmi negara pada hari ini berusia lebih 40 tahun. Malah, timbul satu persoalan sama ada undang-undang ini berkesan lagi atau tidak. Ini kerana baru-baru ini, Menteri di Jabatan Perdana Menteri Datuk Seri Azalina Othman Said ketika menjawab pertanyaan bertulis beberapa orang ahli Parlimen berhubung kes kebocoran rahsia kerajaan ini pada sesi mesyuarat Dewan Rakyat lalu menyatakan bahawa terdapat 31 kes insiden kebocoran maklumat dan rahsia rasmi kerajaan dari 2010 hingga 2015. Bagaimanapun, daripada jumlah itu, hanya empat daripada 15 orang didasat di bawah Akta Rahsia Rasmi dan dihadapkan ke mahkamah.

Kewujudan undang-undang rahsia rasmi ini bukanlah sesuatu yang baru dalam kalangan negara berdaulat di seluruh dunia. Di negara maju seperti United Kingdom, Australia, New Zealand juga mempunyai undang-undang rahsia rasmi yang bersifat sama seperti Malaysia. United Kingdom mempunyai undang-undang rahsia rasmi melalui penggabulan Official Secret Act 1889 sebelum ia mengalami beberapa pindaan penting pada 1911 dan 1920 dan akhir sekali 1989.

Bagi Kanada, undang-undang Rahsia Rasmi 1889 United Kingdom divedok memandangkan negara ini satu daripada jajahan British pada satu masa dahulu. Beberapa pindaan dibuat pada undang-undang asal pada 1890 sebelum ia dimasukkan menjadi sebahagian Kanun Keseksaan pada 1892. Akta Rahsia Rasmi (Kanada) 1939 digubal dan menggantikan Kanun Keseksaan dan seterusnya pada 2001 akta ini dimansuhkan dengan Akta Keselamatan Maklumat.

Akta Rahsia Rasmi 1972 mengandungi 31 Seksyen. Peruntukan penting dan sangat signifikan Seksyen 8 yang mengandungi peruntukan kesalahan-kesalahan yang boleh disabitkan kesalahan apabila memiliki rahsia rasmi dan menyalahgunakannya dan jika disabit kesalahan boleh dikenakan hukuman penjara 1 tahun hingga 7 tahun.

Peruntukan ini menjelaskan bahawa tindakan ketirisan maklumat menjadi kesalahan di bawah Akta Rahsia Rasmi 1972 apabila seseorang itu menyampaikan secara langsung atau secara tidak langsung maklumat itu kepada negara asing atau mereka menggunakan rahsia rasmi itu untuk faedah negara asing yang boleh memudaratkan keselamatan atau kepentingan Malaysia.

Pada masa sama jika seseorang itu tidak mempunyai kuasa untuk menyimpan, tetapi rahsia rasmi itu di dalam milikannya atau cuai di dalam menjaga rahsia rasmi itu sehingga membahayakan keselamatan atau ke-rahsaan negara boleh juga disabitkan kesalahan di bawah seksyen ini.

Walaupun Akta Rahsia Rasmi menggariskan pelbagai bentuk kesalahan dan prosedur penangkapan, mahkamah masih lagi diberikan kuasa untuk menilai dan menghakimi tindakan pesalah di bawahnya.

Justeru, pendakwa raya masih perlu membuktikan kesalahan pesalah seperti timana di bawah Seksyen 8 atau mahkamah boleh membebaskan pesalah jika terdapat keraguan terhadap bukti yang ada bagi membuktikan kesalahan yang dilakukan oleh pesalah ini.

Hakikatnya, masyarakat Malaysia harus memahami Akta Rahsia Rasmi ini dalam konteks kebebasan bersuara yang mana kebebasan seseorang untuk bersuara (mendapatkan maklumat) itu tidak salah, tetapi ia tidak seharusnya menjerumuskan keselamatan negara hingga terdapat.

Bahkan ia disebut dengan terang dan jelas di dalam penghakiman kes Pendakwa Raya Iwn Ooi Kee Saik. Hakim Raja Azlan Shah (pada ketika itu) menyatakan: "Tidak boleh terdapat keadaan mengiakan kebebasan mutlak atau tanpa kawalan yang keseluruhannya bebas dari sekatan, kerana ini akan menjurus kepada anarki dan kacau-bilau. Pemilihan dan penikmatan semua hak ... adalah tertakluk kepada syarat-syarat yang munasabah yang diangap sebagai penting ... kepada keselamatan, kesihatan, keamanan dan ketenteraman awam dan moral masyarakat ... Apa yang cuba dilakukan oleh Perlembagaan dalam mengisytiharkan hak-hak rakyat ialah mengimbangkan antara kemerdekaan individu dan kawalan sosial".

Oleh yang demikian, biarlah mahkamah yang mengadili pesalah hatta Rafizi Ramli sendiri. Janganlah rakyat menjadi hakim di Facebook mengadili sewenang-wenangnya sedangkan pada masa sama badan kehakiman belum lagi mengadilinya.

Bukankah negara kita bakal menjadi negara maju dengan fasiliti kelas pertama, tetapi kita masih lagi berfikir kelas ketiga jika menjatuhkan hukum sebelum hukuman sebenar dibuat oleh mahkamah.

Penulis Penulis Pemegang Sarjana Undang-Undang UUM dan Penyelidik Bebas Berkalat Politik dan Undang-Undang di Malaysia